

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 maja 2022 r.

Powód (...) Bank S.A. w W. w pozwie skierowanym przeciwko P. F. wniósł o:

- zasądzenie od pozwanego kwoty 150.377,33 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym (tj. 11.06.2021 r.) do dnia zapłaty;
- zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów elektronicznego postępowania upominawczego i kosztów zastępstwa procesowego.

Jak wynika z uzasadnienia pozwu (szczegóły k. 4-6) roszczenie objęte zgłoszonym żądaniem powód wywodził z umowy kredytu zawartej pomiędzy stronami w dniu 10.02.2017 r.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 26.07.2021 r., I Nc(...), Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 48).

Pozwany wniósł sprzeciw od wydanego w sprawie nakazu zapłaty, w którym zaskarżył go w całości postulując o:

- oddalenie powództwa w całości;
- ewentualnie – po ustaleniu w sposób niebudzący wątpliwości rzeczywistego zadłużenia pozwanego – rozłożenie go na 120 równych rat;
- zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu.

Pozwany nie kwestionował, że zawarł z powodem przedmiotową umowę kredytu, zakwestionował natomiast wysokość roszczenia objętego żądaniem pozwu oraz ważność umowy ponad kwotę kapitału tj. 159.732 zł (pomniejszonego o dokonane przez niego wpłaty), którą mógłby spłacić w zaproponowanych ratach (szczegóły w uzasadnieniu sprzeciwu: k. 42/2-45).

Zarządzeniem z 18.08.2021 r. (k. 48) zobowiązano strony do wymiany dalszych pism przygotowawczych. W wykonaniu tego zarządzenia:

- powód złożył pismo przygotowawcze z 13.09.2021 r. (k. 51), w którym podtrzymał zawarte w pozwie stanowisko procesowe i odniósł się do zarzutów pozwanego zawartych w sprzeciwie;
- pozwany nie złożył pisma przygotowawczego.

Strony złożyły jeszcze dalsze pisma przygotowawcze (nie były one zwracane, bo nie skutkowały przedłużeniem postępowania), a to powód z dnia 2.03.2022 r. (k. 100), 21.03.2022 r. (k. 146) i 12.04.2022 r. (k. 154), zaś pozwany z dnia 15.03.2022 r. (k. 142) i 29.03.2022 r. (k. 150), w których podtrzymały swoje stanowiska procesowe i wdały się w polemikę odnośnie zasadności ewentualnego rozłożenia na raty świadczenia objętego żądaniem pozwu.

Sąd ustalił co następuje:

Roszczenie objęte żądaniem pozwu powód zgłosił pierwotnie, w dniu 11.06.2021 r. do SR Lublin-Zachód w Lublinie w ramach elektronicznego postępowania upominawczego, uiszczając przy tym opłatę w kwocie 1880 zł. Zostało ono umorzone postanowieniem z dnia 28.06.2021 r., VI Nc-e (...), w oparciu o art. 505³³ kpc.

(k. 8-11: odpis pozwu w epu;

k. 12: odpis postanowienia z 11.06.2021 r.)

W dniu 8.02.2017 r., u pośrednika (NordCapital Sp. j.), pozwanyłożył wniosek o udzielenie kredytu gotówkowego przeznaczonego na częściową spłatę innych kredytów i na cele konsumpcyjne, postulując w nim o udzielenie kredytu gotówkowego w wysokości 197.109,29 zł na okres 108 miesięcy. We wniosku wskazał, że jest zatrudniony w (...) S.A. w W. Oddział w S. osiągając dochód miesięczny 4.810,35 zł. Podał, że posiada trzy kredyty gotówkowe, a to w:(...) (39.691 zł), E. (82.942 zł) i Bank (...) (4.599 zł) i w związku z tym wysokość miesięcznych rat wynosi w sumie 3.052,92 zł.

Pozwany oświadczył przy tym, że otrzymał, zapoznał się i akceptuje:

- Taryfę Opłat i Prowizji powodowego Banku;
- Formularz Informacyjny dotyczący kredytu konsumpcyjnego;
- pisemną informację o ryzyku zmiennej stopy procentowej.

W Formularzu Informacyjnym poinformowano pozwanego w szczególności, że całkowita kwota do zapłaty przez niego, jako konsumenta, będzie wynosiła 288.517,99 zł, które obejmuje:

- całkowitą kwotę kredytu, która będzie mu udostępniona w wysokości 159.732 zł,
- prowizję w wysokości 37.377,29 zł wyliczoną od wskazanej wyżej całkowitej kwoty kredytu,
- należne Bankowi za cały okres kredytowania odsetki naliczone szacunkowo na 91.408,70 zł.

Poinformowano go tam też, że stopa oprocentowania kredytu wynosi 8.90% i jest to zmienna stopa oprocentowania wyrażona w stosunku rocznym i stanowi sumę stawki WIBOR 3M i stałej marży w wysokości 7,17 punktów procentowych. Z kolei RRSO na dzień zawarcia umowy wyniosło 15,17%. Udzielono też informacji, że stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego jest zmienna i równa wysokości odsetek maksymalnych za to opóźnienie, o których mowa w Kodeksie cywilnym i na dzień 8.02.2017 r. wynosi 14% w skali roku.

Z otrzymanego przez pozwanego Oświadczenia dotyczącego ryzyka zmiennej stopy procentowej, z zawartej w nim symulacji, wynikało, że przy oprocentowaniu kredytu na poziomie 8.90% miesięcznie rata kredytu wyniesie 2672 zł, a przy oprocentowaniu 22,17% (to najwyższa – 5.- stawka z symulacji) rata wyniesie 4.267 zł miesięcznie.

Z otrzymanej przez pozwanego Taryfy Opłat, Prowizji powodowego Banku wynikało, że prowizja może wynosić maksymalnie 30,4% od kwoty udzielonego kredytu, przy czym jej wysokość jest uzależniona od wiarygodności kredytowej klienta oraz kanału sprzedaży i może ulec obniżeniu, a jej ostateczna stawka określona jest w treści umowy kredytu.

(k. 61-63: wniosek pozwanego o kredyt;

k. 57-60: Taryfa Opłat i Prowizji;

k. 64-68: Formularz informacyjny kredytu konsumpcyjnego;

k. 71: Oświadczenie dotyczące informacji o ryzyku stopy procentowej).

W dniu 10.02.2017 r. pomiędzy stronami, za pośrednictwem N. (...) Sp. j., została zawarta umowa kredytu gotówkowego przeznaczonego częściowo na spłatę innych kredytów, na warunkach postulowanych przez pozwanego we wniosku kredytowym, odpowiadających treści Formularza informacyjnego kredytu konsumenckiego. Okres kredytowania wyniósł 9 lat (10.02.2017 r. – 10.02.2026 r.), kwota kredytu udostępniona pozwanemu to 159.732 zł, kwota prowizji – 37.377,29 zł (23,4% od kwoty udzielonego kredytu), na cele konsumpcyjne pozwany otrzymał kwotę 32.500 zł, zaś pozostała część kwoty udzielonego kredytu przeznaczona była na spłatę wymienionych we

wniosku zobowiązań kredytowych pozwanego (§ 1 i § 2 umowy). Kredyt był oprocentowany wg. zmiennej stopy procentowej wyrażonej w stosunku rocznym i oprocentowanie stanowiło sumę stawki WIBOR 3M i stałej marży 7,17 punktów procentowych; na całkowitą kwotę do zapłaty 288.517,99 zł składały się: kwota kredytu – 159.732 zł, prowizja 37.377,29 zł, naliczone szacunkowo odsetki – 91.408,70 zł; RRSO wyniosło 15,70 % (§ 3 ust. 2, 9 i 11 umowy). Pozwany zobowiązał się do spłaty kredytu na wyszczególniony rachunek bankowy w 108 miesięcznych ratach płatnych do 10 dnia każdego miesiąca, poczynając od 10.03.2017 r. (§ 4 ust. 1). Strony umówiły się, że od zadłużenia przeterminowanego powód nalicza i pobiera odsetki karne wg. zmiennej stopy procentowej równej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w Kodeksie cywilnym, które – wówczas – wynosiły 14% w skali roku (§ 7 ust. 1 i 2). Powód był uprawniony do wypowiedzenia umowy w razie niedotrzymania przez pozwanego warunków kredytu lub w razie utraty przez niego zdolności kredytowej; - zawiadomienie w tym przedmiocie musiał wysłać listem poleconym (§ 8 ust. 1, 2). Integralną część umowy stanowiły: Taryfa Opłat i Prowizji, wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy kredytu, Harmonogram spłat, - których odbiór pozwany potwierdził, potwierdzając też, że zapoznał się z ich treścią i ją akceptuje (§ 11 ust. 8). Z otrzymanego przez pozwanego Harmonogramu spłat wynikało - między innymi, - że wysokość miesięcznych rat wynosi 2.671,47 zł.

(k. 13-25: umowa kredytu z 10.02.2017 r. z załącznikami;

k. 69-70: Harmonogram spłat na dzień zawarcia umowy).

Pismem z dnia 15.07.2020 r. powód poinformował pozwanego, że – na datę tego pisma – ma on zaległość z umowy w kwocie 1.768 zł, która powstała 29.06.2020 r. oraz, że istnieje możliwość złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Pismem z dnia 20.11.2020 r., zatytułowanym „ostateczne wezwanie do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy”, powód wezwał pozwanego, aby w terminie 14 dni roboczych spłacił zadłużenie przeterminowane w kwocie 4.729,92 zł, które powstało 28.09.2020 r.; pozwanego poinformowano o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia oraz o tym, że w razie bezskutecznego upływu terminu umowa zostanie wypowiedziana; jak i o skutkach wypowiedzenia umowy.

Pismem z dnia 26.01.2021 r. powód wystąpił do pozwanego listem poleconym zawierającym wypowiedzenie umowy kredytu wskazując w nim, że zadłużenie przeterminowane wynosi 5.985,29 zł (data powstania zaległości – 27.10.2020 r.). Pozwanego poinformowano, że jeżeli w 30-dniowym okresie wypowiedzenia zostanie dokonana całkowita spłata zadłużenia przeterminowanego, to wypowiedzenie stanie się nieskuteczne i umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach.

Pismem z dnia 25.03.2021 r. powód skierował do pozwanego „przedsądowe” wezwanie do zapłaty wymagalnego zadłużenia z tytułu przedmiotowej umowy, które na dzień 24.03.2021 r. wyniosło 148.168,37 zł (w wezwaniu sprecyzowano części składowe zadłużenia), w terminie 7 dni, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

(k. 72: wezwanie do zapłaty z 15.07.2020 r.;

k. 30-31: wezwanie do zapłaty z 20.11.2020 r.;

k. 26-27: wypowiedzenie umowy z 26.01.2021 r.;

k. 28-29: przedsądowe wezwanie do zapłaty z 25.03.2021 r.).

W związku z wypowiedzeniem przedmiotowej umowy wymagalne zadłużenie pozwanego wynosi 150.377,33 zł na dzień 11.06.2021 r. i obejmuje:

- niespłacony kapitał – 143.563,29 zł;

- odsetki umowne – 3.944,74 zł;

- odsetki umowne za opóźnienie – 2.869,30 zł.

(k. 7: wyciąg z ksiąg bankowych z 11.06.2021 r.;

k. 111-134: historia rachunku bankowego – obciążenie za okres 10.02.2017 r. do 2.03.2022 r.;

k. 135-138: historia rachunku bankowego – uznanie za okres 10.02.2017 r. do 2.03.2022 r.).

Pozwany cały czas pracuje w tej samej firmie ((...)) osiągając dochody miesięczne ok. 4500 zł netto. Ma córkę studiującą w L.. Otrzymał wypowiedzenie umowy. W 2020 r. podejmował rozmowy z powodowym Bankiem o „prolongatę” rat kredytu, które raz mu uwzględniono przedłużając spłatę raty o 2 miesiące. Pozwany nie ma możliwości jednorazowej spłaty całego wymagalnego zadłużenia w kwocie ponad 150.000 zł; musiałby sprzedać dom (nabyty w 2016 r.), a innych możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych nie ma. Jego problemy finansowe zaczęły się w 2017 r., kiedy to musiał wziąć do siebie rodziców, którym spalił się dom. Pozwany jest świadom zadłużenia wobec powodowego Banku i deklaruje gotowość jego spłaty, ale w ratach, których wysokość mu to umożliwi.

(k. 159: zeznania pozwanego).

Sąd zważył co następuje:

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych strony zawarły w dniu 10.02.2017 r. umowę o kredyt konsolidacyjno-konsumpcyjny, a to na skutek wniosku złożonego przez pozwanego za pośrednictwem Spółki (...). Wbrew zarzutom pozwanego przedmiotowa umowa jest ważna albowiem nie narusza dyspozycji art. 69 prawa bankowego, czy też art. 359 § 2¹ kc (odsetki maksymalne), bądź art. 58 kc, nie zawiera też postanowień abuzywnych (niedozwolonych).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że pozwany – przed podpisaniem umowy – otrzymał wszelkie niezbędne i wymagane prawem informacje i dokumenty. W szczególności otrzymał (potwierdził też, że się zapoznał) Formularz informacyjny kredytu konsumpcyjnego oraz Taryfę Opłat i Prowizji. Dokumenty te w sposób jasny, syntetyczny i zrozumiały informowały go o świadczeniach obu stron kredytu oraz w prawach i obowiązkach obu stron (w tym: kwota kredytu, całkowita kwota do zapłaty i jej składowe, maksymalna stopa prowizji oraz jej konkretna wysokość, wysokość należnych Bankowi szacunkowych odsetek, oprocentowanie i sposób jego ustalenia – w tym stałej marży Banku, RRSO, stopa odsetek od zadłużenia przeterminowanego, ilość, terminy i wysokość rat do zapłaty. Pozwany zawierając przedmiotową umowę zaakceptował jej warunki i zadeklarował przestrzeganie postanowień umownych. W szczególności pozwany wiedział, że kwota kredytu jest mu udzielona z oprocentowaniem zmiennym o stopie 8,90% rocznie (a więc nie przekraczało ono odsetek maksymalnych z art. 359 § 2¹ kc) odniesionym do stawki WIBOR 3M (stawka prawidłowa – stosowna do kredytów w PLN) i stałej stopy marży 7,17 punktu procentowego. Był ponadto poinformowany w sposób należyty (wraz z symulacją przedstawiająca obrazowo wysokość raty kredytu) o ryzyku stopy procentowej, jak i podano mu wysokość rzeczywistego (RRSO) kosztu kredytu – 15,17%,

Pozwany eksponuje, że całkowity koszt tego kredytu to kwota 128.779,99 zł stanowiącą – wg. jego wyliczeń – 65,34 % całkowitej kwoty kredytu. Podkreślić jednak należy, że pozwany zawierając umowę znał te wartości, a w szczególności sumę szacunkową odsetek (za 9 lat od kwoty udzielonego kredytu) – 91.408,70 zł oraz wysokość prowizji w kwocie 37.377,29 zł i na nie się godził. Nie były one ukrywane przed pozwanym we wzorcu umownym, podane i wyeksponowane zostały w dokumentach, które otrzymał przed podpisaniem umowy. Banki mają prawo do pobierania prowizji, co wynika chociażby z art. 110 pr. bankowego, art. 69 ust. 2 pkt 9 pr. bankowego, art. 5 pkt 6 ustawy z dnia 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim; istotne jest, aby jej wysokość mieściła się w granicach prawa i była znana konsumentowi. Tutaj, co niesporne (k. 93 - pismo pozwanego z 1.03.2022 r.) stawka prowizji mieści się w granicach art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, pozwany znał maksymalną stawkę prowizji z Tabeli Opłat i Prowizji określoną na poziomie 30,4% kwoty udzielonego kredytu, jak i tą faktyczną zastosowaną w jego umowie – 23,4% (37.377,29 zł z 159.732 zł) i na nią się godził. Prowizja pokrywa koszty obsługi tego kredytu przez 9 lat okresu

kredytowania, pokrywa też wynagrodzenie pośrednika, przy pomocy którego pozwany zawarł przedmiotową umowę (sama wysokość tego wynagrodzenia pośrednika nie musi być znana konsumentowi, stanowi bowiem tajemnicę handlową przedsiębiorstwa). Stąd też – wbrew zarzutom pozwanego – powyższe okoliczności nie mogą prowadzić do unieważnienia przedmiotowej umowy.

Z ustaleń faktycznych wynika też, że pozwany otrzymał harmonogram spłat, który określał stałą miesięczną ratę na poziomie 2.671,47 zł z kolei z jego wniosku o kredyt wynika, że suma rat kredytów, które konsolidował to 3.052,92 zł miesięcznie, a więc o ok. 400 zł miesięcznie więcej i to w sytuacji, gdy niniejszą umową – oprócz konsolidacji – powód wziął jeszcze ponad 30.000 zł kredytu na cele konsumpcyjne. Tak więc pomimo, iż przedmiotowa umowa zawierana była przy pomocy wzorca umownego stosowanego w powodowym Banku, to w realiach sprawy nie było w niej postanowień, które kształtowałyby obowiązki pozwanego w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, bądź też naruszały – i to rażąco – jego interesy, - tym samym brak podstaw do zastosowania art. 385¹kc.

Wbrew zarzutom pozwanego, z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych nie wynika też, aby w dniu zawarcia przedmiotowej umowy pozwany nie miał zdolności kredytowej, a pomimo tego powodowy Bank udzielił mu tego kredytu naruszając przepis art. 70 pr. bankowego. Pozwany tego zarzutu nie udowodnił. Wprost przeciwnie, w dacie zawarcia umowy miał stabilne zatrudnienie z stałym dochodem 4.810,35 zł netto miesięcznie; to jego decyzje skutkowały tym, że „obsługiwał” trzy kredyty spłacając łącznie 3.052,92 zł miesięcznie, zaś po przedmiotowej konsolidacji kredytowej (i kredycie konsumpcyjnym) jego miesięczne obciążenie uległo obniżeniu do poziomu 2.671,47 zł. Na marginesie, należy podzielić pogląd przedstawiony przez powoda (w ślad za orzeczeniem SO w Warszawie z 11.09.2012 r., V Ca 1560/12; wyrok S.A. w Katowicach z 15.03.2017 r., I ACa 1035/16), że nawet gdyby pozwany nie miał wówczas zdolności kredytowej, to nie jest to wystarczającą podstawą do unieważnienia umowy.

Wbrew zarzutom pozwanego powód udowodnił też wysokość roszczenia objętego żądaniem pozwu. Rzeczywiście w aktualnym stanie prawnym wyciąg z ksiąg bankowych to dokument prywatny (a nie urzędowy) i taką ma też moc dowodową (art. 245 kpc). Ale oprócz tego dokumentu, na fakty związane z wysokością roszczenia powód przedłożył ponadto historię rachunku kredytowego co do „obciążeń” i „uznań”, z których to dokumentów jednoznacznie wynika jak powód rozliczał spłaty rat dokonywanych przez pozwanego. Z kolei w uzasadnieniu pozwu powód szczegółowo (k. 5-5/2) wskazał jak obliczył odsetki umowne za opóźnienie. Pozwany, poza ogólnym stwierdzeniem, że kwestionuje wysokość roszczenia, nie wdał się w merytoryczną polemikę z treścią dokumentów obrazujących sposób, w jaki powód wyliczył dochodzone roszczenie. Co więcej, pamiętać należy, że dług pieniężny ma charakter oddawczy (art. 454 § 1 kc), co oznacza, że jeżeli pozwany twierdzi, że dokonywał np. jeszcze jakichś innych spłat niż te, które (w przedłożonych dokumentach) rozliczył powód, to powinien fakt ten udowodnić, względnie postulować o opinię biegłego, czego w tym procesie nie uczynił.

Sąd uwzględnił wniosek pozwanego, zastosował art. 320 kpc i rozłożył świadczenie objęte żądaniem pozwu na 84 raty (7 lat) po 1790,21 zł miesięcznie (I rata w kwocie 1789,90 zł) z zastrzeżeniem odsetek ustawowych w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat w terminie oraz z zastrzeżeniem – w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat w terminie – natychmiastowej wymagalności pozostaje do zapłaty kwoty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11.06.2021 r. (data złożenia pozwu w EPU) do dnia zapłaty. Dokonując powyższe Sąd uwzględnił interesy obu stron procesu. Pozwany nie ma możliwości jednorazowego uiszczenia całej należnej powodowi kwoty, w związku z czym – bez rozłożenia na raty – jego zaległość tylko by się powiększała, a w ostateczności zostałyby bez domu – jako jedyne go składnika zdatnego do zaspokojenia powoda. Pozwany podejmował też próby „prolongaty” zaległych rat kredytu, ma stałe zatrudnienie z dochodem ok. 4500 zł netto miesięcznie i deklaruje spłatę zaległości. Stąd też decyzja o rozłożeniu świadczenia na 84 raty (7 lat), a nie jak postulował pozwany na 120 raty (10 lat), która z jednej strony uwzględni możliwości „płatnicze” pozwanego, a z drugiej zasługujący na ochronę interes prawny powoda jako wierzyciela: umowa pierwotnie była zawarta na 9 lat, pozwany „obsługiwał” spłatę do listopada 2020 r., zastrzeżono rygor natychmiastowej wykonalności, który zasadniczo (jeżeli pozwany przestanie spłacać raty) nie pogarsza sytuacji powoda co do daty początkowej (11.06.2021 r.) odsetek za opóźnienie.

Z powyższych względów orzeczono jak w pkt I wyroku na podstawie art. 354 § 1 kc w zw. z art. 320 kpc.

W pkt II, o kosztach procesu, orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 i 3 kpc, mając na uwadze, że nawet rozłożenie świadczenia na raty i trudna sytuacja finansowa dłużnika, nie uzasadniają odmowy zwrotu powodowi celowych, koniecznych kosztów sądowych dochodzenia roszczenia. Na zasądzoną kwotę składają się: opłata od pozwu (z uwzględnieniem uiszczonej w EPU) – 7.519 zł oraz „taryfowe” wynagrodzenie pełnomocnika z opłatą od pełnomocnictwa w kwocie 5.417 zł.

Z:

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć:

- rpr. T. G. na adres korespondencyjny z k. 163;

- rpr. D. W.;

2. kal. 2 tygodnie.

R.. 17.05.2022 r.